

Podróże dokola świata

W kraju „czardasza, tokaju Węgry po wojnie

Regent Horthy w asyście gwardji honorowej

Granice powojenne, nakreślone królestwu węgierskiemu przez zwycięskie mocarstwa, zmniejszyły obszar jego o 72,6 proc., a ludność o 77,6 proc., pozostawiając jednocześnie przeszło trzy miliony Madziarów na terytorjach państw obcych, jako tak zwane mniejszości narodowe.

Węgry doby obecnej znajdują się w sytuacji podobnej jak nasze Księstwo Warszawskie wykrojone po pokoju tylżyckim w r. 1807, lub Królestwo Polskie stworzone po kongresie wiedeńskim w roku 1815.

Na to przyszło państwu jednemu z największych w Europie, państwu o tysiącletniej przeszłości tradycji, państwu, które ramię w ramię z Polską tworzyło od czasów Warneńczyka przedmurze chrześcijaństwa, które swoje prawo do wolności i wielkości okupiło potokami krwi wytaczanej

przez Turków, Austriaków i kondotjerów moskiewskich...

Rok 1920, rok traktatu w Trianon, zwanego przez Francuzów nawet „monument de stupidité”, jest datą, której Węgry nie zapomną mocarstwom zachodnioeuropejskim, ani najbliższym swoim sąsiadom: Rumunji, Jugosławii i Czechosłowacji.

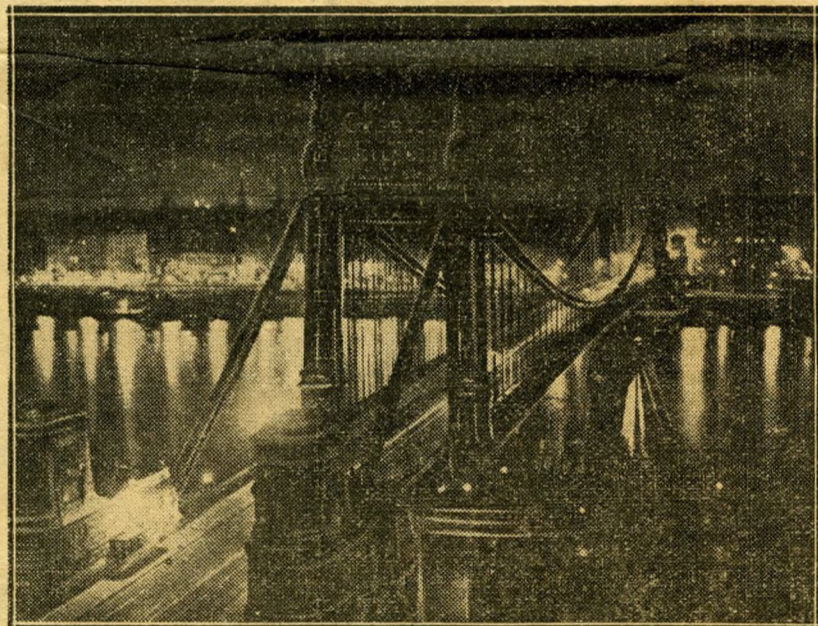
Obszar Węgier, liczący w roku 1910 — 282,870 klm. kw. (nie licząc Chorwacji, Bośni i Hercegowiny) zredukowany jest dziś do 92.916 klm. kw.

Cyfra ludności przekraczająca 18 milionów, zmniejszyła się do ośmiu niespełna... Jeżeli nawet stwierdzimy, że w dawnych granicach Węgry stanowili 54,5 pr., a w obecnych 92 proc., to jednak te trzy miliony Madziarów wydziedziczonych z ojczyzny, moc-

są wyłącznie Węgrzy. Jest to obecnie państwo o najbardziej jednolitej narodowościowo ludności.

Tworzący odrębną najzupełniej grupę plemienną, Węgrzy są też jedną z najsilniej zespolonych i zwartych brył narodowościowych świata. Ich nacjonalizm da się porównać co do nasilenia, jedynie z ich tradycjonalizmem. Ich patriotyzm sięga granic wprost zaciekłości. Hasła rewizji granic będące obecnie „wyznaniem wiary” tego narodu są katechizmem każdego dziecka węgierskiego. Jeśli chodzi o orientację polityczną Węgier, to niemożna jej jednak nazwać inaczej jak niezdecydowaną i wahającą. Rzecz prosta — mówimy tu o polityce zewnętrznej.

Węgry mają przed sobą dwie

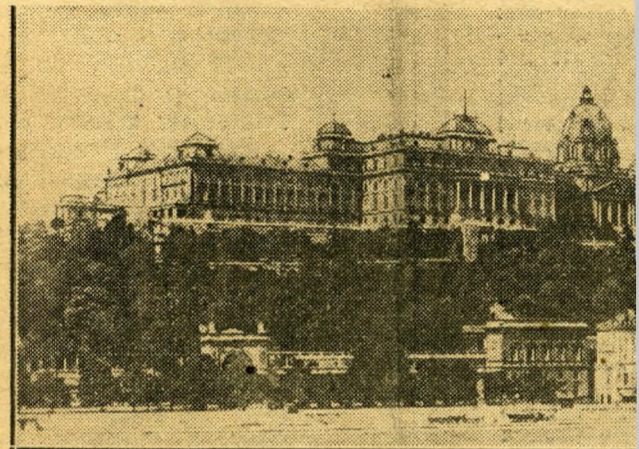

Nocny widok na wiszący most pod Budapesztem

niej świadczą o niesprawiedliwości niż o słuszności dobrodziejstw polityki międzynarodowej. Dziś, prócz 300.000 Niemców i 466.000 Żydów — gospodarzami Węgier

drogi: jedną — czysto germańską, wymagającą najsilniejszego zespolenia z Rzeszą i Austrią, drugą zaś — prowadzącą do bliskiej współpracy pokojowej z państwami Małej Ententy, oraz państwami bałkańskimi. Obecna sytuacja Węgier — zamkniętych do koła przez państwa niezbyt przyjaźnie usposobione, nie jest do pozazdroszczenia i niewątpliwie wymaga jaknajrychlejszego wyszukania punktów niezawodnego oparcia.

Dotychczasowe sympatie progermańskie obliczane były najwyraźniej na teorii prawdopodobieństwa związku austriacko-niemieckiego i ewentualności stworzenia unji Europy centralnej. Teoria ta z dnia na dzień staje się coraz bardziej mitem, wobec czego... polityka węgierska przybiera formy paradoksalne. Z jednej strony istnieje racja stanu coraz bardziej zalecająca zbliżenie się do Czechosłowacji oraz Małej Ententy wogóle, z drugiej — niewygasłe nadzieje związku z państwa

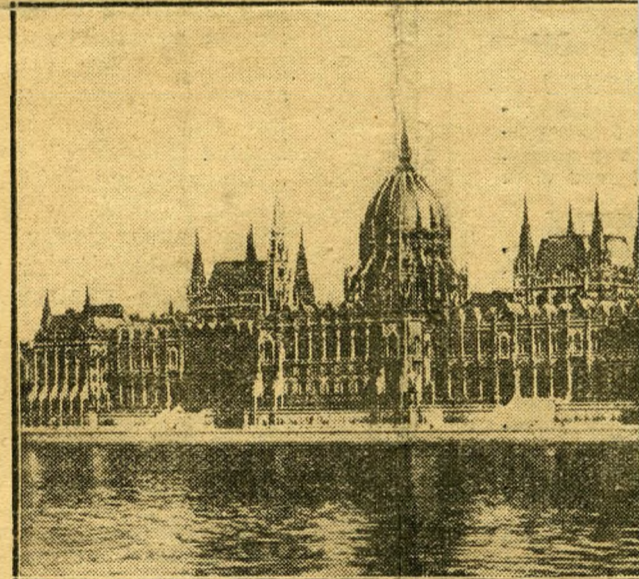
Widok na zamek królewski w Budzie

mi Germańskimi, oraz niustająca, wściekła propaganda rewizjonistyczna, godząca w każde z państw Małej Ententy.

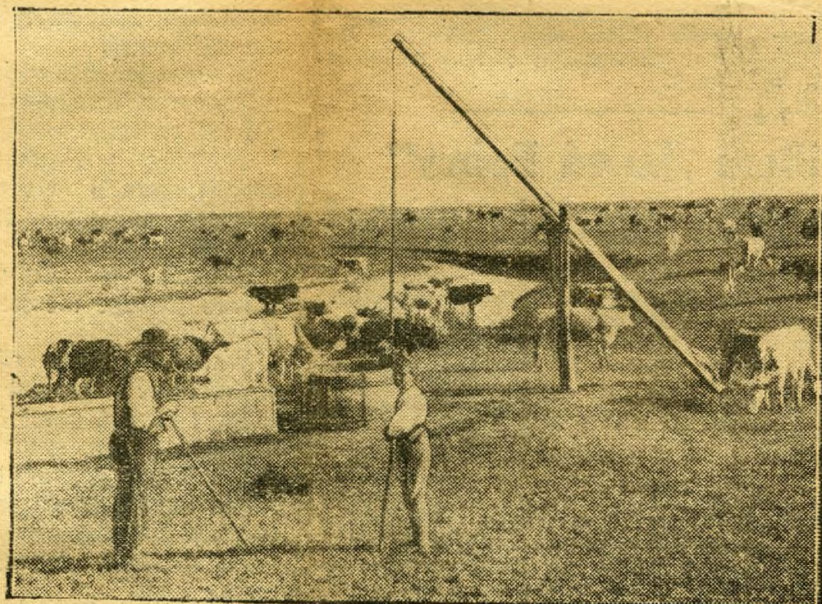
Widać wyraźnie, że Węgry, żyjąc z sobą sojuszu z Austrią i Niemcami, boją się go jednocześnie, jako formy albo nieosiągalnej — albo niebezpiecznej dla całej Europy, a może i dla nich samych. Podobnie — widząc jasno

korzyści płynące z przynależnością do Ententy, zająwszy wobec niej stanowisko wroga.

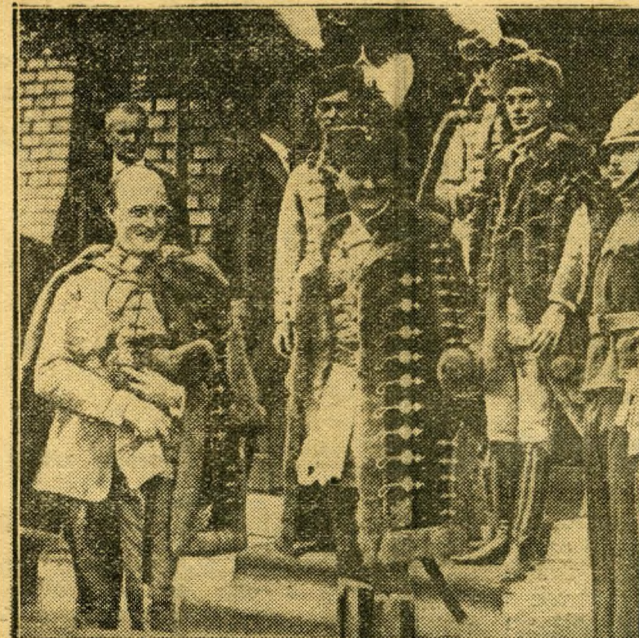
Jeśli chodzi o stosunki z Polską i Węgrami, to musimy tu znowu przypomnieć, nie tylko o obecnej sytuacji, ale i o przestrzeni w której żyją, a jedyną ich nadzieją jest nieufność

Parlament węgierski w Budapeszcie

Typowy widok z puszczy węgierskiej

Magnaci węgierscy w strojach narodowych